

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Tomasz

Nazwisko: Lalak

Miejsce urodzenia: Garbów

Data urodzenia: 18-06-1937

Imię ojca: Bronisław

Imię matki: Stanisława

Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów

Stan zachowania

Uwagi

Akta Sprawy Operacyjnego Sprawdzenia (SOS) krypt. „Antena” (nr rej. 20678), prowadzonej przez Wydział III KW MO Lublin w okresie 02.02.1976 - 01.12.1976, w odniesieniu do Tomasza Lalaka, pracującego wówczas na stanowisku starszego mechanika w Radiowo-Telewizyjnym Centrum Nadawczym w Bożym Darze. Został on zarejestrowany jako „figurant” sprawy „Antena” w dniu jej wszczęcia, pod nr 20678, tożsamym z jej numerem rejestracyjnym. Objęto go kontrolą operacyjną w związku z podejrzeniem rozpowszechniania przez niego w miejscu pracy „literatury antykomunistycznej (bezdebitowej)”. Z informacji przekazanych Służbie Bezpieczeństwa przez kontakt operacyjny ps. „Edward” wynikało bowiem, że „na przełomie października i listopada 1975 r.” T. Lalak przyniósł „dwa egzemplarze pisma >Na antenie<, wydawanego przez redakcję rozgłośni >Wolna Europa<”, z którymi zapoznali się także inni pracownicy. Jednocześnie stwierdzono, że główną treścią wspomnianych wydawnictw „były reportaże z wypadków grudniowych 70 r. w Gdańsku i Szczecinie oraz cykl fotografii ukazujących przebieg wydarzeń na ulicach tych miast”. W ramach SOS „Antena” zamierzano potwierdzić tę wstępną, „jednoźródłową” informację, ustalić, skąd T. Lalak pozyskał pisma, jak przemycono je do PRL, czy były kolportowane „w innych środowiskach”, jak też rozpoznać „postawę społeczno-polityczną figuranta” i pojąć „działania profilaktyczne” (m.in. wyciąg z informacji z dnia 30.12.1975 od źródła „Edward”, sporządzony przez funkcjonariusza Wydziału III, meldunek operacyjny Naczelnika Wydziału III z 02.02.1976). Jednym z „przedsięwzięć” SB wobec T. Lalaka było spowodowanie powołania go w czerwcu 1976 „na dodatkowe ćwiczenia wojskowe” (w jednostce wojskowej w Giżycku), „dokonano również rozpoznania” jego osobowości i postawy politycznej oraz zawodowej. Zadania otrzymywał też KO „Edward”, który miał np. „śledzić poczynania i wypowiedzi figuranta w miejscu pracy”, skłaniać T. Lalaka, „aby dobrowolnie zgłosił się do Służby Bezpieczeństwa i oddał pisma z odpowiednim wyjaśnieniem”. Informacje przekazywali także tajni współpracownicy ps. „Ramzes” i ps. „Wiktor”, kontakt służbowy „J.Zb.”, KO „K” (m.in. meldunki operacyjne z 29.07 i 30.08.1976, informacje i wyciągi z doniesień OZI z 16.04, 08.05, 04.06, 02.08, 19.08, 23.08, 29.08.1976, wniosek dot. przeprowadzenia rozmowy wyjaśniająco-ostrzegawczej z T. Lalakiem z 17.08.1976). W dniu 20.08 T. Lalak złożył pisemne „Oświadczenie”, w którym stwierdził, że przyniósł do pracy jedynie egzemplarze pism wydanych w Danii i Jugosławii, które pokazywał kolegom, zaprzeczył jednocześnie, aby posiadał inne publikacje „wydawane za granicą”. Nie przyznał się do tego także w wyjaśnieniu złożonym 04.11.1976. Z uwagi na to, iż nie potwierdzono, że T. Lalak rozpowszechniał literaturę o „wrogich treściach”, zaś przez kierownictwo RTCN został oceniony jako dobry pracownik i fachowiec, 01.12.1976 zaniechano dalszego prowadzenia sprawy (meldunek operacyjny z 01.12.1976). Dnia 11.12.1976 materiały złożono w archiwum Wydziału „C” KW MO Lublin pod sygn. 9258/II.

Akta o sygn. IPN Lu 020/449 (9258/II), zapisy kartoteczno-ewidencyjne.

Korespondencja Wydziału „C” KW MO/WUSW Lublin z lat 1972-1988, dotycząca rejestracji operacyjnych. Znajdują się tu wykazy spraw i osób zarejestrowanych w Wydziale „C” KW MO Lublin, według stanu na 30.04.1976, które Wydział ten przesłał do Wydziału I Biura „C” MSW przy piśmie z 05.05.1976. W zestawieniu rejestracji Wydziału III KW MO Lublin wpisano m.in. Sprawę Operacyjnego Sprawdzenia nr rej. 20678 oraz Tomasza Lalaka jako osobę zarejestrowaną do tej sprawy – również pod nr 20678.

Akta o sygn. IPN Lu 0276/272.

Informacje dotyczące Tomasza Lalaka umieszczono w komputerowym zbiorze danych SB (ZSKO). Odnotowano tu, że był objęty Sprawą Operacyjnego Sprawdzenia jako „podejrzany o kolportowanie wydawnictw bezdebitowych”. Sprawę „zdjęto z ewidencji” 11.12.1976, ponieważ nie stwierdzono „wrogiej działalności”. Materiały zarchiwizowano w Wydziale „C” KW MO Lublin pod sygn. 9258/II.

Informacja o osobie z komputerowego zbioru danych Służby Bezpieczeństwa (ZSKO).